

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu
- Principiële goedkeuring

Opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM) en organiseren van een forum voor handhavingsactoren

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Het Regeerakkoord 2019 - 2024 van de Vlaamse Regering bepaalt onder doelstelling “6. een geïntegreerd, innovatief, risico-gebaseerd en slagkrachtig omgevingshandhavingsbeleid” het volgende aangaande de VHRM (pag. 237):

De uitvoerende taak van de VHRM hevelen we over naar het departement Omgeving. We onderzoeken hoe en waar we beleidsadvies van de VHRM en het forum voor handhavers best wordt georganiseerd. We leggen de advies- en beleidstaken en de organisatie van het forum voor handhavers bij de Omgevingsraad en hevelen de uitvoerende taken over naar het departement Omgeving.

In de beleidsnota Omgeving 2019-2024 van 8 november 2019 is onder “6. Strategische overkoepelende omgevingsdoelstellingen” onder SD 6 “Een sterke omgevingsadministratie” in OD 4 “Een forum voor handhavers als netwerk van kennisuitwisseling” (Parl. St. 135 (2019-2020) – Nr 1. - pag. 23) opgenomen als volgt:

De Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM) werd in 2009 opgericht om het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering te ondersteunen bij de coördinatie en de inhoudelijke invulling van het handhavingsbeleid inzake milieu. In 2014 werd die taak uitgebreid met ruimtelijke ordening. De voorbije jaren werden de beleidsvelden ruimte en

milieu meer geïntegreerd. Hierdoor wijzigde de context waarbinnen de VHRM functioneerde sterk.

Omwille van de gewijzigde context hevel ik op korte termijn de uitvoerende taken van de VHRM over naar het departement Omgeving. Vanuit zijn beleidsvoorbereidende opdracht neemt het departement de inhoudelijke afstemming en integratie van de handhavingsprioriteiten alsook de periodieke rapporteringstaken op zich. Ik geef mijn administratie dan ook de opdracht om op korte termijn de nodige decretale initiatieven op te zetten zodat ze het volgend handhavingsprogramma en -rapport ter harte kan nemen. Ik leg de handhavingsprioriteiten voor aan mijn collega's.

Ik geloof sterk in kennisuitwisseling tussen alle actoren in het werkveld. Daarom richt ik voor het einde van 2019 een forum voor handhavers op in de schoot van het departement Omgeving. Dit forum fungeert als netwerk tussen de handhavingsactoren. Door het uitwisselen van informatie, kunnen de verschillende actoren hun opdrachten en taken beter vervullen en wordt kennisdeling gefaciliteerd. Zodra de Omgevingsraad is opgericht, zorg ik ervoor dat deze zijn adviestaken en – verplichtingen ten aanzien van deze actoren ten volle kan opnemen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- VR 2019 1108 DOC.1144 - het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2019 tot tijdelijke verlenging van de benoeming van de leden van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu voor een periode van acht maanden - de verlenging loopt tot 13 juli 2020 zodat de lopende activiteiten van de VHRM kunnen worden afgerond en de overdracht zo vlot en efficiënt mogelijk kan gerealiseerd worden.
- Het voorontwerp is aangepast aan het taalkundig en wetgevingstechnisch advies nr. 2020/121 van 15 april 2020.
- Het gunstig advies van de Inspectie van financiën is verleend op 11 mei 2020 (bijlage 3).
- Er is in toepassing van artikel 31, §2, 2° van het besluit van de Vlaamse regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 geen akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting vereist.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voorliggend voorontwerp gaat in bijlage 1. Het kadert in de verdere optimalisering van de omgevingsadministratie op het niveau van het beleidsdomein. Zowel op inhoudelijk, procedureel als organisatorisch vlak hebben de beleidsvelden ruimte en milieu de laatste jaren een sterke verandering ondergaan. De inhoudelijke integratie en afstemming van handhavingsprioriteiten, handhavingsprogramma's en handhavingsrapporten vormt een prioritaire actie in het omgevingsbeleid bij de verdere uitbouw van de strategische planning en rapportering.

Het departement en de agentschappen van het beleidsdomeinen Omgeving zijn niet enkel bevoegd voor handhaving, maar voor alle pijlers binnen het omgevingsbeleid. Hierdoor zijn ze verantwoordelijk voor de afstemming van hun handhavingsopdrachten met hun andere opdrachten waardoor handhaving wordt beschouwd als een sluitstuk van beleidsvoering.

Het samenbrengen van uitvoerende, coördinerende en afstemmende taken zowel op operationeel vlak als op beleidsmatig vlak zal zorgen voor een betere cohesie. Het betreft de huidige taken van de VHRM inzake de organisatie van het systematisch overleg over beleidsmatige en operationele aangelegenheden, de neerslag van afspraken in protocollen, de opmaak van de jaarlijkse handavingsrapporten en de coördinatie van de vijfjaarlijkse programmering, alsook de voorstellen over krachtlijnen en prioriteiten van het handavingsbeleid.

Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat de handavingsactoren van het beleidsdomein Omgeving niet de enige partners in de handavingsketen zijn. De opeenvolgende taken inzake toezicht, opsporing, vervolging, bestraffing en herstel zijn verdeeld tussen verschillende niveaus en instanties, die naast gewestelijk ook lokaal, provinciaal en federaal opgenomen worden. In dat opzicht blijft het van cruciaal belang om de verschillende handavingsactoren in het handavingstraject in al zijn onderdelen samen te brengen op een forum voor handavers zodat standpunten kunnen gewisseld worden, knelpunten kunnen besproken worden en afspraken kunnen gemaakt worden om een optimale samenwerking in functie van het stroomlijnen van de handaving te garanderen en zo een vlotte werking van de keten te bewerkstelligen.

De opheffing van de VHRM en de overheveling van haar uitvoerende taken vereist een aantal decretale aanpassingen.

De verdere uitvoeringsbepalingen bij de op te heffen bepalingen zijn terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 12 december 2008. Ook op dat vlak wordt het nodige gedaan.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor meer toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar de memorie van toelichting die gaat als **bijlage 2**.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het decreet heeft geen bijkomende jaarlijkse budgettaire weerslag op de begroting nu de taken worden opgenomen in de reguliere werking van het departement Omgeving en de budgetten voor de VHRM die eerder ook in het departement Omgeving beheerd werden, volgen.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het decreet heeft geen weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten. De personeelsleden van het permanent secretariaat van de VHRM maken reeds deel uit van het departement Omgeving en er is derhalve geen aparte overdracht vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het decreet heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen. Het op te richten forum genereert voor hen geen bijkomende taken of inspanningen.

4. VERDER TRAJECT

- Adviesaanvraag aan de strategische adviesraden en nadien aan de Raad State;
- Operationele voorbereiding en overdracht van de taken van de VHRM worden voorzien tijdens het zomerreces;
- Aanpassing BVR tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 12 december 2008;
- Oprichting Omgevingsraad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de SARO, de Minaraad en de SERV met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR